GRADSKA BIBLIOTEKA „JURAJ ŠIŽGORIĆ" ŠIBENIK NAUČNI ODSJEK

Šibensko izdanje (II)

Poštarina plaćena

TRIBUNA

IZLAZI SVAKI DAN

UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Milaša.

UREDNIŠTVO: Šibenik, ul. Ep. Milaša. Telef. 47.

PRETPLATA mes. d. 25, za inostranstvo din. 35.

Primerak 1.- din.

GODINA V | RUKOPISI se ne vraćaju. | Četvrtak 8 aprila 1937 | ČEKOVNI RAČUN Zagreb 46.798 | BROJ 80

Turski ministar pretsjednik

ISMET INENI

dolazi sa svojom pratnjom na važne razgovore u Beograd

ISTAMBUL, 8 aprila (g) Sinoć je simplonom napustio Istambul Ministar pretsjednik g. Ismet Imeni sa svojim saradnicima i brojnom pratnjom na putu za Beograd. Ovom putu u ovdašnjim diplomatskim krugovima pridaje se vrlo velika važnost, jer ova posjeta turskog premjera dolazi neposredno po zasijedanju savjeta Male antante i posjete Pretsjednika ČSR g. dr Beneša.

Turski ministar pretsjedaik zadržaće se u Beogradu 4 dana koja će iskoristiti da održi važna konferisanja.

U njegovoj se pratnji nalaze direktori i urednici svih dnevnika Turske.

Otvoreni sukob

GPU - Crvena armija

VARŠAVA, 8 aprila (r) Prema sinoćnjim vestima iz Moskve hapšenja u vezi afere bivšeg šefa GPU Jagode se nastavljaju. Tako je uhapšeno 36 viših časnika GPU po ličnom nalogu Staljina.

Potvrđuje se vijesti da Jagoda nije zatočen u Sibiriji, već zatvoren u vojnom zatvoru u Moskvi pod jakom stražom vojnika maršala Vorošilova. Ovo još više ukazuje na činjenicu da je afera oko Jagode sukob GPU i crvene armije.

Plata šefu opozicije

LONDON, 8 aprila (r) Šefom radničkih partija na svojoj konferenciji usvojili su zakonski predlog kojima se šefu opozicije u Donjem domu određuje plata upravo nagrada za njegov rad.

Kratke vesti

VARŠAVA, 8 aprila (r) Jučer je svečano sahranjen čuveni poljski umjetnik Karlo Šimanovski u crkvi Sv. Mihajla u Varšavi. Sprovodi su uzeli učešća najviši državni civilni i vojni funkcioneri.

BEOGRAD, 8 aprila (g) Godišnjica princese Jelisabete proslavljena je jučer u Dvoru najintimnije.

PARIZ, 8 aprila (r) Jučer je u Parizu otvorena izložba jugoslovenskih umjetnika. Otvorenju su prisustvovali jugoslovenski poslanik dr Purić i francuski ministar prosvjete Žan Zoja.

Jedinstvena pomrčina sunca

8 juna ove godine imaće stanovnici južno—američke republike Peru priliku da gledaju jednu fenomenalnu pomrčinu sunca, kakva se nije desila od prije 200 godina. Totalna pomrčina sunca trajaće u svemu punih sedam minuta i četiri sekunde.

Previranja u Podunavlju

MADŽARSKA NAPUŠTA ZAHTJEV O REVIZIJI ZA 10 GODINA

Odlazak dr. Beneša iz Beograda — Odjek njegova puta — Madžarski ministar spoljnih poslova Kanja posjetiće Beograd

PRAG, 8 aprila (Od našeg dopisnika] U diplomatskim se krugovima govori da je pred nekoliko dana stigao u Prag posebni izaslanik vođe mađarske Agrarne stranke, koji vodi pregovore sa istaknutim čehoslovačkim političarima. Dabome da su ti pregovori za sada isključivo informativne naravi, ali ipak se u ovdašnjim diplomatskim krugovima sa upornošću tvrdi da ti razgovori u prvom redu imaju da posluže stvaranju mogućnosti političke saradnje između Praga, Beča i Budimpešte.

Čehoslovački politički krugovi uvjeravaju da bi Čehoslovačka bila zadovoljna kad bi Mađarska napustila svoju revizionističku akciju ako ne za svagda, to barem za 10 godina. S tim je u vezi izaslanik mađarske Agrarne stranke izjavio da će do toga sigurno doći, bude li na to pristao vođa stranke g. Tibor Eckhardt. Za taj je pristanak Čehoslovačka pripravna učiniti Mađarskoj velike privredne koncesije. — R. Čokić

BEOGRAD, 8 aprila (g) Sinoć je pretsjednik Čehoslovačke Republike g. dr. E. Beneš sa gospođom napustio Beograd i vratio se u Prag preko Zagreba. Na stanici mu je priređn svečani ispraćaj kome su pored ostalih prisustvovali Knez-Namjesnik Pavle, Kraljevski Namjesnici i vlada. Građanstvo je priredilo spontano ovacije.

ZAGREB, 8 aprila (lj) Na putu za domovinu sinoć je u Zagreb stigao pretsjednik Čehoslovačke Republike g. dr. Beneš sa gospođom. Na stanici se skupila masa svijeta koja je toplo pozdravila pretsjednika bratske Republike. Na čelu civilnih i vojnih vlasti dočeku su prisustvovali ban Savske banovine g. dr. Ružić i komandant Armije ar. general g. Pantelije Jurišić koji su visoke goste i pozdravili. Dok se pretsjednik g. dr. Beneš zadržao u kratkom razgovoru sa g.g. dr. Ružićem i generalom g. Jurišićem naš opunomoćeni poslanik u Pragu g. dr. Protić pročitao je novinarima izjavu g. Pretsjednika u času napuštanja Jugoslavije. G. dr. Beneš je u svojoj izjavi kazao da je duboko dirnut pažnjom i srdačnošću kojom je bio primljen u bratskoj Jugoslaviji. Manifestacije koje su mu priređene od strane jugoslovenskog naroda najbolje manifestuje bratsku solidarnost i nepokolebivu kompaktnost Male antante.

Par minuta prije ponoći specijalni voz sa visokim gostima napustio je zagrebačku stanicu i uputic su pravcu granice.

BEOGRAD, 8 aprila (g) Prema još nepotvrđenim vestima uskoro će posetiti Beograd i madžarski ministar spoljnih poslova g Kanja, kojom će prilikom konferisati sa jugoslavenskim ministrom spoljnih poslova g. dr. Stojadinovićem.

Njegova posjeta uslediće verovatno po poseti dr. Sušnika.

BEOGRAD, 8 aprila [g] Pretsjednik Čehoslovačke Republike dr E. Beneš primio je jučer u jutro od 10—11 sati u završnu audijenciju ministra pretsjednika i ministra spoljnih poslova g. dr M. Stojadinoviča.

MARIBOR, 8 aprila (g) Noćas u 2 sata napustio je našu državnu teritoriju pretsjednik Čehoslovačke Repupliko sa pratnjom. Njegov povratak u Prag ne vodi preko Beča i strogo je inkognito pa neće biti nigde dočekan.

Demokratizacijom čehoslovačkog zakonodavstva vrši se

dalnja izgradnja pravne države

Čehoslovački sud nepolitička instanca za interpretaciju prava, jednakog prava i jednake zaštite

PRAG, aprila 1937. (Od našeg dopisnika) Čehoslovački parlamenat pretresa u poslednje vreme grandiozno legislativno delo. Zakonodavci se savetuju oko predloga novog građanskog zakonika, predloga novog građanskog krivičnog postupka i novele upravnog suda. Te tri novele kao značaine reforme pravnog poretka postavljaju čehoslovačku demokratiju i čehoslovački parlamentarizam pred istorijski zadatak.

Predlog novog građanskog zakonika je sa svojih 1369 paragrafa delo kojim su se najistaknutiji pravnici zemlje, razume se i nemački pravnici, zanimali čitavih deset godina. Zakonik se oslanja na stari austrijski građanski zakonik, koji je stupio na snagu pre više nego sto godina, pridržava se osnovnih misli i sistematičnosti tog istaknutog zakonika, ali njegove pojedine odredbe idejno i formalno prilagodjava modernim pravnim shvatanjima i potrebama. Predlog novog zakonika potpuno odgovara demokratskom i slobodarskom poretku, koji vlada u Čehoslovačkoj Republici.

Novi gradjanski krivični postupak je isto prilagodjen novom demokratskom društvu i definitivno odredjuje kompeteciju sudova na čitavom državnom teritoriju.

Oba zakonska predloga su od specijalnog značaja još i iz toga razloga što zavode jedinstven pravni poredak za čitavi čehoslovački državni teritorij, jer do sada su u zemljama bivše ugarske krune bili na snazi drugi zakoni nego u ostalim krajevima republike.

Za demokratizaciju čehoslovačkog pravnog poretka je isto od velikog značaja predlog noveliziranja upravnog suda. Predlog najveću pažnju poklanja tome da stanovništvo, željno pravde, nađe svestranu i intezivnu potporu i da nigde i ni u kom slučaju ne vladaju samovolja ili pravni nered. Novela se oslanja na princip »Pravo je pred silom« i kao što je referent, bivši čehoslovački ministar pravde poslanik dr A. Meissner istakao, podvlači pravni karakter čehoslovačke države. S obzirom na značaj, koji imaju administrativne vlasti u modernoj državi, takovo jačanje pravne zaštite stanovništva pred svakom formom državne samovolje igra odlučnu ulogu. Novela sadrži nepokolebljive garancije protiv politizacije administrative i od upravnog suda stvara nepolitičku instanciju za interpetacijn prava, koje stoji neprikosnoveno nad svima savremenim političkim strujama. Ona svima strankama i grupama, bez razlike narodnosti i političkog opredeljenja, jednom reči svima građanima republike garantira jednaka prava i podjednaku zaštitu.

Moglo bi izgledati da tako nemirna vremena kao sadašnje nisu podesna za tako ogromnu zakonsku reformu, koja treba da vredi nekoliko decenija, pa možda i vekova. Na to možemo odgovoriti rečima, koje je pre četiri godine na slične primedbe izrekao voda grandioznog dela nove francuske enciklopedije. »Mi ćemo — rekao je on — živeti i u tim burnim vremenima i zbog toga ćemo morati i misliti«. Slično stoji stvar i s velikim legislativnim delom u Čehoslovačkoj, koje je isto preduzeto u burnoj epohi. Gornjim rečima možemo još dodati: Baš u bornim vremenima pravna država treba savršen pravni poredak.

R ČOKIĆ

Propala akcija za stvaranja „narodnog fronta" u Engleskoj

LONDON, 8 aprila [r] Na jučerašnjem zasedanju pretstavnika opozicionih levičarskih stranaka odbačen je ogromnom većinom glasova predlog za stvaranje »narodnog fronta« u Engleskoj.

Pismo iz Sarajeva

Kako se odgaja današnja sredš. omladina

Sarajevo, aprila 1937.

Iako malo tendenciozno naša je štampa ipak zabeležila »alkazarski štrajk« đaka Srednje tehničke škole u Sarajevu To se desilo decembra prošle godine.

Prilike u ovoj školi nisu samo lokalnog značaja, nego opšte državnog. Štrajku su bili potpuno opravdani porivi. Jedino je za osuditi inicijatore,[1] koje se našlo u ekstremnolevičarskim studentskim elementima. Ovo su oni isti elementi koji su rastrovali sve naše srednje škole, a da se o njihovim univerzitetima i ne govori.

Štrajk je bio lično uperen protiv direktora zavoda g. ing OSKARA GROFA čije se uklonjenje tražilo. Uzroci su bili sledeći:

Dva-tri meseca pre štrajka beogradski „Balkan" objelodanio je članak posvećen direktoru g. Grofu kao PLEGIJATORU. On je prepisao uvodnik iz službenih novina „Narodno Jedinstvo" Drinske banovine, održao ga kao predavanje prvog decembra, a zatim objavio kao uvodnik u godišnjem školskom izveštaju. Ovaj akt je pokolebao auktoritet g. Direktora. Pri samom otvoru nove školske zgrade, na popravnom ispitu đak Boško Albijanić izvršio je samoubijstvo bacanjem kroz prozor. Članci drugog đaka Milorada Kapora protiv direktora patencirali su psihološko neraspoloženje đaka protiv g. ing. Grofa. Ovim slučajevima njegov se autoritet drojao ispod onog školskog poslužnika. Tome je doprinijelo i to što je g. Grof direktor više zavoda odjednom, kao: Tri otsjeka Srednje tehničke škole, tri otsjeka Zanatske škole, Puškarska škola, Delovodska šk., Tekstilna pletenja, Škola za umjetne zanate i Šegrtska škola. Kad jedan čovek želi da upravlja sa 7 zavoda čitav taj posao upravitelja može vršiti samo generalno, može vršiti samo administrativni nadzor i potpisivati poštu, a ne i voditi sve ove zavode.

Na koncu štrajku u školi dopisnik je i otsutnost svakog loženja što je vrlo loše delovalo na rad đaka u Zavodu.

Kao nastavak ovog štrajka pojavili su se mnonji, u zadnje vreme, i po drugim sarajevskim srednjim školama.

Istini po volji moramo javnosti svratiti pozornost da se ovaj momenat iskoristio za druge makinacije lične prirode.

Treba odmah da napomenemo da ličnost g. Grofa treba eliminirat od škole i njegovog položaja kao takovog. **Radi se o osobi koja je izgubila svako moralno pravo sedenja na državnoj stolici, a još manje da bude vaspitač novih generacija; radi se o osobi koja je direktan i indirektan uzročnik štrajka i maksimiranja nezadovoljstva đaka svoga Zavoda.**

Ovakav jedan čovek, kao obično slabi ljudi kad se nađu u nezgodnom položaju, nije hteo da bude konzekventan i traži bar premještaj, već je pokrenuo sve svoje zakulisne sile da prebaci krivnju sa sebe na potčinjene mu profesore. Sama činjenica da je ta sumnja pala na ljubimce đaka (ali ne i direktorske ulizice) demantuje mogućnost da su oni uzročnici štrajka odnosno još gore njegovi inicijatori. Kao obično u sličnim makinacijama stradali su nevini. Ni direktor ni đaci, već su kaznu osetili najstariji po službi profesori gg. ing. Đorđe Vidović, ing. Marcel Martinis i akad. slikar Karlo Mižić. Oni su »po kazni premešteni".

Dr. Ante Trumbić i neki spličani nekad i danas

III.

Historija je učiteljica života i za pojedince i za narod. Ta učiteljica kaže, a što kaže više je puta i dokazala, da prije ili poslije osvanu crni dani onom narodu, koji ne pozna svoju historiju i iz nje neće ništa da nauči. Ako itko mora da pozna historiju svogo naroda i da iz historije nauči što je donjelo dobra, a što zla narodu, na te su u prvom redu dužni oni, koji hoće da vode narod, a još ovako neprosvjetljen i neuk narod kao što je naš. Oni moraju, da budu potpuno svijesni sve odgovornosti i pred narodom, koji mu povjerava sebe i svoja buduća pokoljenja, i da znaju, da na nje i njihova pokoljenja i na njihove kosti u grobu mogu da padnu strahovita prokletstva upropašćenog naroda, a o tome mogu biti sigurni ako narod povedu strauputicom. Ne smije voda da tapka u tmici, da sa sudbinom naroda pravi eksperimente, a pogotovo ako iz naše historije zna, kao što mora da zna, da je vrlo crna i tužna prošlost naša. On mora da zna, da se historija ponavlja. Mora da zna, da ima puno jakih razloga, da se mi moramo bojati, da se naša historija, crna i tužna, vrlo lako može da ponovi. Mora da zna, da će se crna i tužna naša historija, historija našeg stoljetnog ropstva sigurno, neminovno ponoviti, ako mi oslabimo tim, što se odvojimo, na najveću nesreću, od naše braće, ili nas naša braća, zbog naše ludosti, od sebe odbaci. A mora da zna i to, da naši neprijatelji sa najvećim neustrpljenjem na to čekaju, da oni podmuklo preko svojih agenata na tome rade upotrebljavajući i u našoj kući i van nje sve moguće intrige. Historija nas uči i ono, što nas uči i naša poslovica o složnoj i nesložnoj braći, a što mi inače svaki dan svojim očima vidimo. Tko hoće da vodi naš narod, mora da zna, da su teški grijesi naših otaca, da su zbog njih više stoljeća trnuli zubi u teškom ropstvu njihovim potomcima i da se opet ta historija crna može da za nas ponovi, pa da i nama i našim pokoljenjima u ropstvu zubi zatrnu. Mora da zna još i to, da je teško bilo proklestvo izgovoreno od Kralja Radoslava, kad je morao u izagnanstvo; da je teško bilo proklestvo kralja Zvonimira kad je, sav izranjen, na Kosovom polju umirao; da je teško bilo proklestvo izgovoreno od posljednjeg hrvatskog kralja Petra Svačića, kad je bio ubijen na Petrovojgori. Naši očevi izagnali su Radoslava i ubili Zvonimira i Svačića, a svemu je tome kriva bila njihova nesretna nesloga. Vrlo su teški bili ti grijesi naših očeva i vapili su osvetu pred licem božjim. Poslije smrti Zvonimira upadoše naše prede u ropstvo, a kad se je digao Svačić i pokušao da ih iz tog ropstva oslobodi, od istih svojih suplemenjaka i mađarskih vojnika bio je ubijen, i tim je ropstvo naših pređa bilo zapečaćeno! Zaredali su crni dani i u njihovom nastavku mi stariji kao »cesarovo roblje« osjetismo jaram tuđina. Dođe sretna i presretna za nas 1918 godina kad naša braća Srbi „bijeli orlovi" i jugoslovenski legionari, oni, kako Dr Trumbić u „Poruci" kaže, „heroji" i »legendarni divovi« sa Cera i ostalih bojišta, na čelu sa besmrtnim Vitezom Aleksandrom Karađorđevićem rastrgoše sa nas okove ropstva i donesoše nam slobodu. Neka im je slava, čast i hvala za uvijek! Iz najveće zahvalnosti prema tim „herojima« i „legendarnim divovima" i Dom slavnih Karađorđevića i slijedeći vjerno nauku mnogobrojnih najvećih i najslavnijih sinova naših triju plemena, a želeći dobra i sebi i svojim potomcima, mi ju gosloveni hoćemo veliku i nepodeljenu, i prema tome jaku i močnu Jugoslaviju! A ona naša braća zalutala, jer zavedena od nesavjesnih »prvaka«, neka znaju, nauče i zapamte mudre i proročanske riječi i opomene uklesane na veličanstvenom nadgrobnom spomeniku velikog hrvatskog pjesnika Vladislava Vežića u Varaždinu, koji se je rodio na 29 aprila 1825, a umro na 16 augusta 1884, koje sada više no ikada moraju da budu uvijek pred očima svakom pametnom Hrvatu koji želi dobra sebi i svojim budućim pokoljenjima.

„Teško zemlji i slobodi,
„Gde nesloga kolo vodi"

Dr. I. N.

Dr. E. Beneš

U očima naših političara

»Češke slovo" donosi izjavu ministra g. dr. Mehmeda Spahe, u kojoj on kaže da je dr Beneš pionir mira u Evropi. Jugoslavija pozdravić e u njemu svoga davnog prijatelja i uvijek dragog gosta. Ona vidi u njemu pretstavnika plemenitog, miroljubivog, vrijednog i patriotskog naroda, s kojim je jugoslavenski narod vezan ne samo u govorima i mnogim zajedničkim interesima, nego i iskrenim prijateljstvom i bratstvom. G. dr Beneš i Čehoslovačka neka budu sigurni oduševljenjem Jugoslavije, kojoj se daje prilika da u svojoj sredini može pozdraviti svoga davnog prijatelja kao glavu Čehoslovačke države.

G. Ljuba Davidović napisao je povodom Beneševog dolaska:

»Naše bratstvo jugoslavensko-čehoslovačko, Mala antanta i Balkanski sporazum, pretstavljaju jednu zalogu općega mira isto koliko zalogu spokojstva naših naroda.

Isto kao što smo u prvom velikom iskušenju, u svjetskom ratu, nedjeljivo vezali interese naše sa interesima demokracije u svijetu, i u ovom novom mi ih vidimo ponovo vezane sa sudbinom demokracije i sudbinom mira u svijetu.

U tom znaku pobijedili smo, u tom znaku pobijedićemo uvijek: jer je tu pobjeda danas u neodoljivom razvoju stvari u svijetu.

Oglašujte u „TRIBUNI"

Ovakvi postupci ne vlasti nego **pojedinih lica koja vlast i položaje iskorištavaju u lične svrhe** treba javno osuditi, a na merodavnima je da ne dozvoli ovakvih nepravda koje izazivaju revolt poštenih ljudi i lojalnih građana ove zemlje.

Tražimo pravdu i jednakost. A.

Nacionalsocijalistički prvaci upoznavaju fašističke radničke i industrijske organizacije

RIM, 8 aprila (a) U Veneciji je stigao nacionalsocijalistički prvak dr. Laj. On će posjetiti sve veće gradove Italije u vezi upoznavanja rada u fašističkim radničkim i industrijskim organizacijama. Po ovoj poseti usljediće posjeta drugih prvaka nacionalsocijalizma Italiji kao generala Geringa, ministra vojske Blomberga i ministra spoljnih poslova fon Nojrata.

Politički pregled

„Fronta seljačke demokratije"

Pretresajući političku situaciju »Obzor" piše:

U raznim stranačkim i političkim previranjima poslijednih godina, koja su zahvatila sve političke stranke u ovoj državi, ostala je SD-koalicija, kao cjelina, kompaktna i nije odstupila od svoje programatske baze, koja je obilježena zaključcima u hrvatskom saboru od 1 kolovoza 1928 i kasnije t. zv. zagrebačkim punktacijama od 7 studenoga 1932. Kroz sve političke peripetije, kroz kole smo prošli poslijednjih godina, pokazala se SD-koalicija kao veoma važan i nezamjenjiv politički faktor u sadašnjim političkim prilikama. Može se pouzdano ustvrditi, da bi b.SD-koalicija uspjela postići veoma važne rezultate u političkom životu, kad bi b. SDS uspjeli da okupi većinu prečanskih Srba kao što okuplja golemu većinu Hrvata b. HSS, Jer kad bi SD-koalicija, kao što okuplja golemu većinu Hrvata kroz b. HSS, zastupala i većinu prečanskih Srba, onda bi to bio takav politički faktor, koji se ne bi mogao mimoići u ni jednom normalnom rješavanju političkih situacija. Predstavnici b. SDS podpuno jasno shvaćaju ovaj momenat i zato su i odlučili povesti intezivniju akciju među prečanskim Srbima. No razumljivo je, da u sadašnjim prilikama svaka ovakva politička akcija ne može računati na brz i potpun uspjeh. Za okupljanje prečanskih Srba u takvom pravcu treba dugo vremena i ustrajnog rada. Međutim se politički događaji odvijaju relativno brzo, pa je potrebno računati s ovom činjenicom, jer osobito velike političke formacije ne mogu dugo vremena stajati postrance, kad druge stranke rade na jačanju svojih redova".

„U koliko pak vodstvo srpske zemljoradničke stranke u Beogradu ne bi pristalo da uže surađuje sa SDK, odnosno ako se gg. Joca Jovanović, dr Gavrilović i drugovi ne bi složili sa stanovištem dra Mačeka, onda bi nastupila mogućnost, da srpski zemljoradnici iz Bosne pristupe kao posebna grupa SD koaliciji. Ovo je za sada naravno samo jedna mogućnost, o kojoj će se moći konkretnije reći sud doskora, kad bude konačno jasno držanje grupa beogradske Udružene opozicije, a posebno zemljoradničkog vodstva u Beogradu prema SD koaliciji. Akciju za osnivanje navedene fronte seljačke demokracije svesrdno pomaže i g. Adam Pribičević, koji u tom pogledu ide stopama svog pokojnog brata Milana Pribićevića. Zna se također, da se i pokojni Svetozar Pribićević, osobito poslјednjih mjeseci prije svoje smrti, zalagao za „frontu seljačke demokracije«, želeći, da ona bude što šira, tako da po mogućnosti obuhvati i sve demokratske grupe u Srbiji".

Jedina seljačka stranka u Jugoslaviji

„Narodna Samouprava", organ Mjesnog odbora Jugoslavenske radikalne zajednice u Kragujevcu, piše:

„Čisto zemljorad. stranka u Srbiji, kao ni u Jugoslaviji, danas nema mjesta. Jugoslavenska radikalna zajednica kao jedina legitimna nasljednica stare radikalne stranke, je po preimućstvu u opće jedna zemljoradnička stranka jer je najveći broj njenih članova seljak. Na prošlogodišnjem kongresu stranke Jugoslavenske radikalne zajednice g. dr Stojadinović je izjavio da u Jugoslaviji uskoro ima da bude samo jedna zemljoradnička stranka, i to njegova stranka. Narod je ove riječi potvrdio: na općinskim izborima.

KRVAVI NAPADAJ NA ŠOLTI

Sto se više bliži ljeto i njegove vrućine, što se više sunce penje na horizunt, glave su sve usijanije. Možda je tome kriva i naša vruća krv, možda.. Ali da političke prilike i politička netrpljenja to pojačavaju, to je više nego sigurno. Oni su šta više u mnogo slučajeva ono glavno oko koga se sve vrti, onaj motor koji sve pokreće.

Tako se i juče nešto slična dogodilo u Grohotama na otoku Solti. Težak slučaj, razbojnički napadaj u pravom smislu riječi.

Vraćao se kući Mateljan Ivan Antin, 28 godina star. Mirno je razgovarao sa nekolicinom drugova. Kad odjedared doleti Mladinov Ante p. Petra i stane ga bosti nožem. Dvaput ga udari u ruku, a jednom u bedra. I3 na koncu opali iz samokresa, ali ga ne pogodi. Sve se to dogodilo u trenut oka, tako da prisutni nisu mogli ništa da spriječe, nego samo da odvedu ranjenoga kući. Mateljan Ivo leži sada u splitskoj bolnici. Još nije konstatirano da li mu je treći ubod nožem nanio kakve ozljede crijevima. I nezna se da li će nastupiti komkacija.

Uzroka neposrednog za napadaj nije bilo. Zapravo „nezna se«. Mi ćemo za danas samo kazati: ranjeni Mateljan Ivan je pristaša Ljotićina „Zbora«, dok je napadač član b HSS. Inače je napadač poznat kao nabusit i sliedija — čovjek.

Pokušao samoubistvo iz straha pred operacijom

Bolovao je od napada slijepog crijeva. I morao da se u najskorije vrijeme podvrgne operaziji. Ali on je više volio da pogleda smrti u oči, nego da legne na operacioni stol. To mu je, izgleda, davalo velikog straha. Zato odluči da svrši sa životom, ali mu ne uspije. Našli su ga u moru, u noći, pred Katalinićevom kućom. Izniješli su ga iz vode, a na koncu je onako mokar svršio u zatvor jer se je opirao stražarima. Možda je tamo razmišljao da bi ipak bilo bolje da je otišao da legne na operacioni stol.. (ć)

Suđenje komunistima

Split, 7 aprila

Danas je počelo pred okružnim sudom suđenje jednoj grupi od 10 komunista iz Splita, Blata i Velaluke na Korčuli. Optuženi su po zakonu o zaštiti države. Brane ih dr Leontić, dr Berković, Dr Niseteo i dr Zoković. [ć]

Neuspjeh krijumčara

Prekjuče u noći zapažena je od financiske kontrole jedna sumnjiva ladica natovarena sanducima u luci Bačvica. Kada na poziv nije stala, stražari su pripucali. Na to su oni koji su bili u ladi skočili u more, i dohvativši se kopna, nestali. Lađa je zaplijenjena, a u njoj su nađene velike količine kafe i šećera, u vrijednosti od oko 100.000, a što se je pokušalo prokrijumčariti. Izvidi se dalje vode. [ć]

□ CARINSKA SKLADISTA još nisu potpuno dovršena, ali se još uvijek radi na njima, tako da izgleda da bi morali brzo proraditi. [ć]

PRETPLATNICIMA !

Priložili smo čekovne uplatnice s molbom da ih se odmah upotrebi za šiljanje pretplate. Svakome starijem pretplatniku dostavilismo istodobno izvadak njegova dugovanja s molbom da što prije podmiri.

GRADSKE VIJESTI

U borbi za egzistenciju šibenski obalni radnici

energično traže prisvojena si prava

Obalni radnici pred kratko vreme su se organizovaii i sada traže mogućnosti da dobiju što više posla. Kod svju firma u gradu tražili su da im radnje na obali i željezničkoj stanici prepuste. Sve firme sa ovom prestavkom sporazumele su se i prepustile im tražene poslove. Jedino firma g. Sare, a ne neke druge firme kako je glasio izvještaj Novog Doba, nije pristala na ove zahteve obalnih radnika.

Prekjuče je g. Sare poslao svoje radnike na željezničku stanicu da iskrcavaju iz vagona stigle pošiljke. Kada su radnici počeli sa iskrcavanjem, nadošli su obalni radnici i spriječili ih u poslu. Po naredbi policije, a na intervenciju g. Sare, dozvoljeno je Sarinim radnicima da nastave sa iskrcavanjem. Usled ovoga došlo je između jednih i drugih radnika do fizičkog obračunavanja. Policija je ponovno morala intervenirati. Iskrcavanje je obustavljeno i povedeni su pregovori. Malo kasnije došli su nekoji radnici g. Sare i zaključali vagone, te obavestili obalne radnike da dođu na veče kod g. Sare, te da će se dogovoriti u pogledu rada.

Sa ovim je za prekjuče incident završen.

Juče posle podne ponovno su otišli radnici g. Sare na željezničku stanicu i sami iskrcali kukuruz u vrećama. Obalni radnici, budući na preksinošnjem dogovoru nije došlo do sporazuma, pozvali su ih da ne iskrcavaju. Kako se Sarini radnici nisu odazvali pozivu, to su obalni radnici prevrnuli natovarena kola. Ovo, također nije pomoglo. Sarini radnici ponovno su ih natovarili i zaputili se put skladišta. Obalni radnici su ih stigli i prelomili točkove kola, te tako onemogućili daljnje prevažanje.

Sigurno je da obalni radnici nisu tražili neke naročite uvete. Dokaz je pristanak sviju firma, pa je prema tome i g. Sare mogao na njih pristati i udovoljiti traženju obalnih radnika.

Nadati se je da će i firma Sare izići u susret zahtevima radnika, eda bi tako onemogućio daljne ulične sukobe. (g)

Šta se govori . . .

Za vreme boravka belgijanki u našem gradu moglo se je videti raznih slika. Naši lafovi uložili su sve raspoložive sile da se plasiraju na što bolja mesta u srcu koje mlade belgijanke, pa makar to bilo i za kratko vreme njihova boravka u Sibeniku. Dnevno kada bi dolazile sa Jadrije, gde su logorovale, u grad, podeljene u manjim i većim grupama, prolazile bi ulicama i promatrale život koji se odvija u našem gradu.

Pri ovakovim šetnjama viđalo ih se u društvu učenica koje su ponešto znale francuski, a gdegde ste mogli opaziti i po kojeg lafa, premda ne zna francuski, gde im odvažno pristupa i gestikulirajući nastoji im objasniti svoje simpatije prema njima.

Broj lafova naročito se je pojačao posle čajanke, koju je mesni „Putnik« njima u počast priredio. Na čajanku su lafovi došli u punom broju. Jedan između njih da ipak dokaže da znade po nešto francuski, doneo je sa sobom rečnik i smestio ga na skrovito mesto. Za vreme večeri svakog časa udaljio bi se od prijatelja te, povrativši se, progovorio bi par novih reči i fraza. Pri koncu večeri ipak je otkriven — od prijatelja, koji tajnu odlično čuvaju.

Ovakvo je teklo iz dana u dan, Došao je i rastanak. Belgijanke su tužna srca napuštale Sibenik. Lafovi ni ovde nisu izostali. Na željezničkoj stanici su ih ispratili i zaželivši im sretan put poklonili svakoj po kitu cveća.

Belgijanke su također uzvratile sa cvećem. Nu trojici se je dogodio maler Dvojica civila i jedan oficir predali su tri kite cveća najljepšoj belgijanki. Sva srećna htela je uzvratiti, ali je imala samo jednu kitu.

Da preda ju jednom, drugoj dvojici moglo bi biti žao. Kako da reši ovaj težak problem ? Ipak se je dosetila. Kitu, koju je imala im predati, stavila je uz one tri dobivene i sve četiri ponela sobom. Njeni kavaliri smesta su se povukli.

Predrasude i ljubav.

U prošlim vremenima, pa i danas mnogo su uticale razne neosnovane predrasude u životu pojedinaca. Mnogi su bili upropašteni, bačeni u ponor. Nevlada samo pitanje staleža, već i pitanje rase. U raznim krajevima ne trpe prasedioci pojedine druge rase, koje su većinom postale mešavinom dvaju različitih. Tako u filmu „Sangaj« videćete, kako u tom gradu ne trpe meleze t. i. mešavinu Rusa i Manduraca. Nu i u ovakovim slučajevima ljubav zna da pređe preko postojećih predrasuda.

Bivši ruski kapetan Dmitri Koziov, melez, voli Barbaru Howard, američku lepoticu, koja boravi u Šangaju. Na jednom velikom plesu Dmitri priznava javno da je melez. Svi ga prijatelji, radi toga, ostavljaju pa i sama Barbara. Dmitri se povlači razočaran i beži u pustinju. Nu ljubav je jača. Barbara se vraaa Dmitrü. Traži ga i nalaži ga. Ne obaziruć se na predrasude vraćaju se kao sretan zaljubljen par. Nemaju sreće. Ljudi su zli i primorani su da se ponovno rastanu i čekaju dan kada će se ljude ceniti samo prema njihovim zaslugama. (g)

KNIN

Žene kao specijalni problem

Knin, 7 aprila.

Sinoć je na Pučkom univerzitetu Dobrotvorne Ženske Zadruge održao predavanje Dr. M. PERKOVIĆ, pod naslovom : »ŽENA KAO SOCIJALNI PROBLEM«. Predavanje je bilo veoma zanimivo, aktuelno i sa svih strana biološkog, fiziološkog, psihičkog i ekonomsko—socijalnog stanovišta obrađeno. Predavač je pledirao za RAVNOPRAVNOST žene kao socijalne LIČNOSTI, osobito u njenom pozivu kao MAJKE, UZHOJITELJICE i ČUVARIGE SVETOSTI OBITELJSKE ; dok — naprotiv — osudio je pokret skrajnjih feministkinja, koje hoće da su u priličnom i fizičkom pogledu ISTO što i muškarac, pa se odriču prirodnog poziva — materinstva. Napose je podvukao vaspitanje jugoslavenske žene—majke, kao i dužnost naše mlade države da posveti brigu majka na selu njihovom higijenskom i vaspitnom pitanju. I preko predavanja bilo je oduševljenog odobravanja predavaču, a na kraju bio je predavač zanosno pozdravljen od birane publike. (m)

*

U prošli utorak održao je Dr. ARSENIJEVIĆ, ljekar na Kninskoj bolnici, predavanje na Pučkom univerzitetu Dobrotvorne Ženske Zadruge, o NOSLJEĐU. Predavač je, kao stručnjak i vješt predavač, iznio najnovija istraživanja i medicinske teorije o tom pitanju, pa je publika imala prilike da se upozna sa tako stručnim rezultatima iz područja te važne nauke ; predavač je bio srdačno pozdravljen odobravanjem. (m)

Male vijesti

Knin je posjetila grupa ljekara i ljekarica koji su pohađali u Zagrebu tečaj usavršavanja od 6 mjeseci. Dočekao ih je iz Splita Dr. Nežić i ljekari u Kninu dr. R. Simeo ović i dr. Pauzović, pa su im pokazali kninsku bolnicu i Knin. Ta grupa putuje, u znanstvene svrhe po sjevernoj Dalmaciji i pohodiće Benkovac i druga mjesta, pak će preko Šibenika poći do Splita.

Ovih dana u Kninu veoma veselo i bučno, jer su stizali i odlazili mladi regruti na svoja određena mjesta.

Poslije skoro mjesec dana neprestanih kiša, tek od prekjučer zaduhala je lagana bura sa Dinare, počela je je i voda da pomalo otiče, koja je bila poplavila skoro do ceste, t. j. glavne ulice Knina. Zemljoradnicima je upravo odlanulo, jer će moći da započmu radom u polju. (m)

Humane misije u Africi

Prodiranje civilizacije u evropskim kolonijama u Africi

Otočani u anegdotama

Ženidba.

Bio na Braču jedan trgovac. Doselivši se iz Italije nastanio se u Supetru. Tu otvori dućan i postavi u nj svoga sina da bi mogo nastaviti trgovanje: donašanjem naranača i drugih stvari iz Italije (svojim „bragocom*) za svoj dućan i za priprodaju.

Posle nekog vremena naumi oženiti svog sina sa jednom lepom Bračankom. Budući da nije poznavao običaje ni jezika dade se poučiti od znanaca. Znanci su iskoristili ovu priliku te ga naučiše krivo. Ovako naučen trgovac se uputio u prošnju.

— Bona šera šjora Vice (Dobru veče šjora Vice)!

— Bona šjera!

— Došao sam pitati Vas hoćete li mi dati Vašu pretendentu za moga viždekaca?

— Šta-a-a! Nesrićo-o! A s kim mislite da jemate posla? A-a-an-n? Vanka, marš vanka!... i pograbi kuhaću pa poleti na staroga koji se — zabezeknut ovim postupkom, a u uverenju da je po svima propisima izvršio prošnju — jedva snašao i uspio na vreme kidnuti iz kuće...

Odustao je od namere da oženi sina...

*

Na „blagoslovu".

Od nedelje posle podne drže se po primorskim crkvama obredi zvani blagoslovi. Na ovim se obredima zajedni čki pevaju razne molitve.

Na blagoslovu su većinom žene . . . Tako će jednom jedna pevajući

— . . . . . Mare,

je doša-a vapor-r-r?

— Je, je-e, zafištetoje-e-e

moli za nas-s-s!

*

Nesporazum

Stranac: Molim Vas, gosparu, imate li jedan klinac?

Otočanin: A ča van' je to „klinac"?

Stranac: Ma kako neznate? Ta to Vam je, brate mili, onaj... ekser...

Otočanin: Oštija! Sad znam koliko i prija!

MALA KRONIKA

Utrka za gangsterima

U Kolodaru jučer je jedna banda gangstera s revolverima napala činovnike jedne banke, ubila bankara i njegovog sina, i sa opljačkanim novcem sjela u auto, koji ih je čekao na ulici. Kako je odmah obaviještena policija, banditi su dojurili do aerodroma, oteli jedan aeroplan i s njime pobjegli. Međutim potjera se nastavila, te je u njoj sudjelovalo oko 500 osoba što policajaca što drugih koji su se stavili policiji na raspolaganje. Jedni su jurili aeroplanima, a drugi automobilima, ali banditi su ipak umakli, spustivši se u gradu Daytonu, gdje su upali u ordinaciju jednog liječnika, koji je trebao da pruži pomoć jednome od njih, koji je bio ranjen. Liječnik je to učinio i ne sluteći s kim ima posla Umjesto nagrade bandili su i njega ubili, a onda su opet aeroplanom nastavili bijeg. Ovaj zločin uzbudio je sve građane koji su stavili sve svoje snage i sretstva policiji na raspoloženje u ogorčenoj borbi protiv bandita.

Budžet za mačke

Javljaju iz Litle Roka glavnog mjesta Arkansasa, da je palata senata postala stan velikog broja mačaka svake boje i vrste da su sjednice senata ozbiljno ugrožene, a i dostojanstvo njegovo povriđeno. Neko vrijeme bili su se u palati pojavili miševi, koji su počeli uništavati arhive. Sva sredstva, stupice i otrov nisu pomogli pa se došlo do toga da su se uvele mačke u senat. I doista one su miševe uništile, a onda se više nisu dale istjerati iz palate kao da su stekle uvjerenje o svojim zaslugama. I nije preostalo drugo nego da ih sada puste u miru i hrane na trošak budžeta Senata.

Stranac: A znaš li, bolan ne bio, šta je to čavao? (Da bogda ga odnio davo!)

Otočanin: Ma križ ti turski, reci mi naški pa ću te razumit!

Stranac: (Počme tražiti i ugledavši čavao pokaže mu)

Bolan ne bio, imaš li ovo?

Otočanin: Ajme meni! Pa to je bruk(v)a!

Stranac: I ja vidim da je to bruka; i te kakva bruka, dok neznate što se zove čavao!...

*

Aspida i svinja

Kladila se dva Bodula koja je žena bolja: brbljavica ili zla žena. Prošli su oni mnogo svijeta, proputovali svih pet kontinenata, pa imadu o tome mnogo iskustva. Jedan će:

— Znaš ča ću ti reč. Ona koja ima šiljasto kolino to ti je — brbljavica (aspida) iliti lajavica; a ona koja ima nokte to ti je zla žena...

— Imaćeš prav' Najbo'je da odemo doma pa da vidimo ženi kolino... — — — — — — — — — —

Marko, jedan od ove dvojice, uleti u kuću pa će ženi:

— Ženo! Diži suknju!

— Ma-a—a ostavi sada, to—o. Večeraj prije!

— Diži suknju, ka' sam ti reka'!!

Žena podigne suknju i pokaže blatno koljeno.

— Ah, ženo! Ti nisi lajavica već svinja... šporka svinja... (ali ni lajava ni zla... Fala Bogu!)... Dobro, dobro... daj večeru... pa poj namore oprat' ta kolina (b)

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D. 6, svaka daljnja reč 50 p.
Ako je adresa u upravi Din 7.—
Za pismene upite treba poslati D 2 u markama (uvrštava se najmanje 2 puta)
Pri oceno po retku D 10 — Oglasi po tarifi

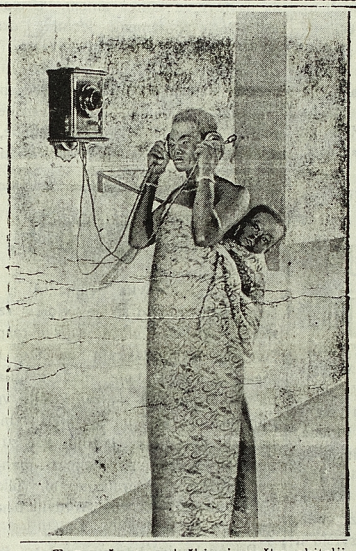
„ILS" INDUSTRIJA LIJESA
TVORNICA SANDUKA - SIBENIK
Skladište svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30. 103

Traže se veliki dućanski banak, ormari, pis. stolovi i pis. mašinu

SOBA, stan, lokal ili druge prazne prostorije najbrže ćete unajmiti preko malog oglasnika mjesne štampe. »Tribuna« će vam te oglase donijeti uz umjeren honorar. Male oglase za naš list prima administracija preko cijelog dana.

Za 30 dinara dobivate ko prave Tribune Šibenik 10 kg dobrog smeđeg papira za omotavanje 100

Podmirite pretplatu!

Togo—žena u službi njemačke obitelji

Ko oglašuje taj napreduje!

Priča „TRIBUNE"

Kućedomaćin

Veranda jedne ugledne kuće. Duž staklene strane verande cijeli niz rijetkih bilina u loncima i bizarni kaktusi. Pred njima cijeli niz udobnih stolaca i naslonjača. Ponoć je i veranda se nalazi u ugodnom polumraku. U kući je svečanost. Po koji put čuje se reskiji zvuk saksofona, ali onda je sve opet prigušeno. U jednoj udubini prozora sjedi sam jedan stariji gospodin. Pružio je noge daleko od sebe, a ruke složio na trbuhu. Uživajući puši on debelu cigaru i pušta dim pod strop, a po neki put mrmlja nešto od očitog zadovoljstva.

Na verandi se pojavi jedan mladi gospodin. On otkopča nešto ispod prsluka i uzdahne olakšano: — Ah to je dobro.

U tom času on primjeti starijeg gospodina: — Oh, pardon...

Stariji gospodin: — O, molim, ta mi smo kod kuće.

Mladi gospodin sa zadovoljstvom promatra kako je njegov susjed zadovoljan na svom stolcu. Polagano dođe do njega i prošapće: — I vi ga imate malo u glavi, zar ne?

— Da, malo ga imam.

Mladi gospodin također sjedne i posvema si raskopča prsluk:

— Vi ćete mi dozvoliti? Ah, vraže. Ali moram vam reći taj buffet...

— da buffet...

— te majoneze, špikana riba i račići u hladetini...

— da, da...

— pa onda mladi pilići u jakom soku.....

— da, da..

— a onda...

— pa razne paštete i kotletići... ja vam velim šteta, da čovjek ne može sve to... i on se potapša po trbuhu.

— da, šteta...

Nakon nekog vremena mladi gospodin zažmiri na jedno oko, a onda nakon stanke nadoda:

— A što vi velite na cigare?

— Prima, sve samo Havana.

— Najnovija žetva, prvorazredno, ja sam dobar poznavalac cigara.

Stariji gospodin nakon kraće stanke: — Želite li možda jednu cigaru? On otvori svoju dozu za cigare, dozu koja je bila puna debelih cigara, poredanih jedna uz drugu. Mladi gospodin baci pogled na cigare i počne se burno smijati. Stariji gospodin počne se također smijati.

Mladi gospodin: — Pa to su sve iste, to su one, samo one, ha, ha, ha...

Stariji gospodin: — samo one, ha, ha, ha.

Mladi gospodin? Havana cigare i to točne onakve kakve stoje tamo kod buffeta na slobodnu upotrebu.

Mladi gospodin odbaci pole svog fraka i pokaže džepove pune do posljednje mogućnosti isto takvim cigarama prve vrste.

Oba gospodina prasnu u dugi i bučni smijeh. Jedan lakej s tabletom za šampanjac napola otvori vrata i prisluškuje:

— Samo unutra, nikakvog straha — jave se oba gospodina u isti mah čim su ga primjetili Oba gospodina isprazne čaše i lakej se udalji uz duboki poklon.

Mladi gospodin: — Neka živi domaćina.

Stariji gospodin: Bravo! U zdravlje. Poznate li ga, kako izgleda?

Mladi gospodin: Nemam pojma. Navodno je neki stari, arteriosklerotičan debeljko. Ali, molim vas, tu je pozvano dvije stotine osoba...

Stariji gospodin: — Što vi velite, dvije stotine osoba

Mladi gospopin: — Pa tu nije moguće svakog poznati...

Stariji gospodin: — Nemoguće, isključeno.

Mladi gospodin: To je na koncu svejedno, glavno jest.

Stariji gospodin — da...

Mladi gospodin: — da čovjek ima veza i da ga pozovu.

Stariji gospodin: — Izvrsno. Tako je. Sasvim sam istog mišljenja.

Mladi gospodin: A propos, poznajete li vi domaćicu?

Stariji gospodin: — Vi mislite onu vitku brinetu sa kovrčicama na čelu, gospođu Gertrudu?

Mladi gospodin: — Jest baš tu. Ja vam velim to vam je divna žena. Zar nije tako?

Stariji gospodin: — Istina je, divna je.

Mladi gospodin: — Vi mislite, dakle vi me razumijete....

Stariji gospodin: — Ne, ja vas ne razumijem.

Mladi gospodin: — Ja mislim, ne bi li ovdje bilo moguće onako neki mali, fini flirt...

Stariji gospodin: — Ne vjerujem.

Mladi gospodin: — Ja ne bih rekao, da to baš nije moguće...

Stariji gospodin: Ali ja to znadem posvema točno.

Mladi gospodin: — Kako to?

Stariji gospodin: — Ja sam naime kućedomaćin.

Mladog gospodina umalo nije udarila kap.

Direktor: HAMILKAR VITALIJANI — Glavni i odgovorni urednik: BRUNOSLAV J. LORINI — Stampa: Tiskara E. Vitaliani i Sin, Sibenik — Plativo u tuživo u Sibeniku